De voorspellende waarde van gewichtsevolutie in de screening naar (risico op) ondervoeding bij thuiswonende ouderen (70+)

Haio: VAN OFFENWERT Evelien , KUL
Promotor: SCHOENMAKERS Birgitte , KUL
Praktijkopleider: Bayens Kris , DECKERS Antoon , VANDEREYKEN Frederik

Context: Ondervoeding is een onderschatte, frequent voorkomende pathologie in België, waarvan geschat wordt dat de prevalentie toeneemt. Ook in de thuissituatie zal ondervoeding vaker voorkomen, door de verschuiving van zorg naar de eerste lijn. Zowel op biopsychosociaal als op economisch vlak brengt ondervoeding negatieve gevolgen met zich mee. Screening naar ondervoeding is onontbeerlijk, aangezien slechts één op twee van de ondervoede patiënten door zorgverleners herkend wordt. In de eerste lijn wordt, ondanks het bestaan van gevalideerde screeningsinstrumenten zoals de Mini Nutritional Assessment Short Form (MNA-SF), voornamelijk gewichtsevolutie gebruikt als parameter in de screening naar ondervoeding. Intuïtief geven zorgverleners echter aan dat deze parameter misleidend kan zijn.

Onderzoeksvraag: Hoe effectief en voorspellend is gewichtsevolutie in de screening naar (risico op) ondervoeding bij thuiswonende 70-plussers?

Methode: In dit prospectief, longitudinaal onderzoek werd de gewichtsevolutie over 6 maanden vergeleken met de score van de MNA-SF op maand 6. Via thuisverpleegkundigen werden thuiswonende 70-plussers die voldoen aan de criteria aangesproken voor inclusie. De voorspellende waarde van gewichtsevolutie, in vergelijking met de MNA-SF, werd bepaald door evaluatie van de sensitiviteit en specificiteit gevisualiseerd in een Receiver Operating Characteristic (ROC) curve.

Resultaten: In totaal werden 143 ouderen geïncludeerd, 89 vrouwen en 54 mannen. De gemiddelde leeftijd bedroeg 83,7 jaar (SD 6,62). Op basis van de MNA-SF score had 53,1% (76/143) een normale voedingsstatus, 37,8% (54/143) risico op ondervoeding en was 4,9% (7/143) ondervoed. Om mensen met (risico op) ondervoeding op te sporen werd bij een gewichtsevolutie van ?5% gewichtsverlies op 6 maanden een sensitiviteit van 19,3% en een specificiteit van 96,0% vastgesteld. Om ondervoeding te detecteren bedroeg dit respectievelijk 71,4% en 92,3%.

Conclusie: Bij thuiswonende 70-plussers heeft gewichtsevolutie een lage sensitiviteit in de screening naar (risico op) ondervoeding in vergelijking met de MNA-SF als gouden standaard. Om mensen met ondervoeding op te sporen, lijkt gewichtsverlies wel een behoorlijke voorspellende waarde te hebben.